

FIG. III. DE ENGEL EENER VERKONDIGING, DOOR
MARTIN SCHONGAUER.

Hans Bermetter, wiens heftige taal ook Riemenschneider medesleepte. Hij was toen weder wethouder, na twee jaar burgemeester te zijn geweest.

Het is niet noodig hier dieper in te gaan op de oorzaken van het conflict met hertog Konrad III van Thüngen; zij liepen hoofdzakelijk over tiendrecht en kerkelijke lasten. En.... buiten de wallen klonk steeds luider de vrijheidsroep der boeren! Door provocatie van den hertog werd de crisis verhaast. Hij beval den burgers zich te wapenen en uit te trekken tegen de oproerlingen. De Raad weigerde; in vergadering op 25 April 1525 werd bij meerderheid van stemmen besloten, niet te gaan; eenige dagen later werd den vorst de gehoorzaamheid opgezegd en sloot Würzburg zich aan bij de boeren.

Geen maand later was de opstand, die aan tienduizend menschen het leven had gekost,

waarbij tweehonderd kasteelen en vijftig kloosters waren geplunderd en verbrand, reeds bedwongen. Op 7 Juni moest Würzburg zich op genade of ongenade overgeven. 8 Juni werden Riemenschneider en 39 anderen naar den Vrouwenberg gevoerd en in de kelders van die vesting opgesloten. Een week later gaf men aan veertien de vrijheid weder, maar Riemenschneider was daar niet bij.

Nog later — verhaalt de stadsclerk Martin Cronthal, die mee gevangen zat — werden de drie notabele burgers Tylmann Riemenschneider, Hans Bauer en Hans Rudiger uit de gevangenis gehaald en door den beul „hart gewogen” *). Twee maanden later gaf de hertog den laatsten boetelingen ten slotte de vrijheid weder, nadat hun nog een zwaren losprijs was afgedwongen.

Sinds leefde Riemenschneider als een door het leven verslagene. Aanzien en vermogen had hij verloren en in het volgende jaar stierf zijn vrouw. Teruggetrokken leefde hij voort, werkend zonder veel geestkracht, zonder fantasie. Uit de verarmde kerken kwamen slechts schamele opdrachten in — en hoewel het niet zoover kwam, dat hij broodsgebrek leed — de inzichtzelfgekeerde, zwaarmoedige grijsaard kende al de bitterheden van een verongelukt bestaan. Op 7 Juli 1531 overleed hij in hoogen ouderdom en werd begraven op het „Domfriedhof” tusschen Dom en Neumünster. Zijn graf werd met een zerk bedekt van roode zandsteen, waarop in vlak relief zijn beeltenis van ouden man is uitgebeiteld: levensgroot, in een overkleed, dat tot de voeten valt en het hoofd gedekt met de baret, staat hij daar, de handen, die een rozenkrans houden, in gebed gevouwen. Tusschen de voeten zijn op een schild gekruiste riemen, zijn wapen, aangebracht. Het randschrift luidt: „Im Jahre des Herrn 1531 am Abend Kiliani starb der ehreame und kunstreiche Tilman Riemenschneider, Bildhauer, Bürger zu Würzburg, dem Gott gnädig sei. Amen”.

*) Met gewichten aan de leden gefolterd.